

PC-10228/NK

Q-12/2111

BASIS OF PEDAGOGY

Paper-IV, Opt. (i)

(Semester-I)

(Regular & Distance Education)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : Attempt *two* questions each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 10 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

- I. What is teaching? Discuss the teaching-learning relationship in detail.
- II. Describe the various principles of teaching.
- III. What is lecture-cum-demonstration method? How can a demonstration be made more effective in the classroom?
- IV. What are the different phases of microteaching? Explain skill of stimulus variation.

SECTION—B

- V. What is a text-book? Discuss its characteristics.

- VI. Elaborate upon the qualities and role of a teacher.
- VII. What are audio-visual aids? Describe various types of audio-visual aids.
- VIII. What is laboratory? Explain its importance and management.

SECTION—C
(Compulsory Question)

- IX. Write short notes on the following :
 - 1. Concept of pedagogy.
 - 2. Bloom's taxonomy.
 - 3. Maxims of teaching.
 - 4. Project method of teaching.
 - 5. Evaluation.
 - 6. Instructional objectives.
 - 7. Equipment in laboratory.
 - 8. Types of text-books.
 - 9. Steps of lesson planning.
 - 10. Formative evaluation.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਅਧਿਆਪਨ ਕੀ ਹੈ? ਅਧਿਆਪਨ-ਲਰਨਿੰਗ ਸਬੰਧ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- II. ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- III. ਲੈਕਚਰ-ਕਮ-ਡੀਮਾਨਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿਧੀ ਕੀ ਹੈ? ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਡੀਮਾਨਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- IV. ਸੂਖਮ-ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੜਾਅ ਕੀ ਹਨ? ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

- V. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VI. ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਉਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ।
- VII. ਆਡਿਓ-ਵਿਡੀਓ ਉਪਕਰਨ ਕੀ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- VIII. ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C
(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
1. ਵਿਦਵਤਾ (Pedagogy) ਦਾ ਸੰਕਲਪ।
 2. ਬਲੂਮ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਿਗਿਆਨ।
 3. ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਕਹਾਵਤਾਂ।
 4. ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿਧੀ।
 5. ਮੁਲਾਂਕਣ।
 6. ਹਿਦਾਇਤਕਾਰੀ ਉਦੇਸ਼।
 7. ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚਲਾ ਸਾਜੋ-ਸਮਾਨ।
 8. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ।
 9. ਪਾਠ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਪੜਾਅ।
 10. ਰਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ।
-